

Alle gemeenten in Nederland
T.a.v. de Griffier van de Gemeenteraad

Hoorn, 28 november 2018

Onderwerp: Ingezonden stuk gemeenteraad | Beschermingsbewindvoering

Geachte heer/mevrouw,

Namens de NBPB (Nederlandse Beroepsvereniging voor Professionele Bewindvoerders) vragen wij uw aandacht voor deze brief.

Wie zijn wij?

De NBPB is een landelijke beroepsvereniging die ongeveer 500 aangesloten professionele beschermingsbewindvoerders (kantoren) vertegenwoordigt. Wij staan voor kwalitatief hoogwaardige bewindvoering en een goede dienstverlening aan cliënten door onze goedgekeurde bewindvoerders.

Waarom dit bericht?

Diverse gemeenten onderzoeken momenteel de mogelijkheden voor het aanpassen van het beleid omtrent schuldhulpverlening en bewindvoering. Vooral de oplopende kosten die gemeenten hebben doordat zij voor veel inwoners de bijzondere bijstand voor bewindvoering dienen te bekostigen, geven hen een prikkel tot het onderzoeken van alternatieven. Terwijl de ene gemeente beschermingsbewind in gemeentelijke handen wil brengen, zoekt de andere gemeente juist naar samenwerking met bewindvoerders en andere hulpverleners om zo tot een zo goed mogelijk beleid, waarin de kwetsbare burger voorop staat, te komen. **Wij, als beroepsvereniging voor bewindvoerders, willen u heel graag meer informatie over beschermingsbewind geven, met u samenwerken en u in contact brengen met onze leden in uw gemeente.**

Er zijn veel misverstanden rondom beschermingsbewind. Hierdoor ontstaat een negatieve beeldvorming en worden bewindvoerders met enige regelmaat door de media in een kwaad daglicht gesteld. **Als beroepsvereniging herkennen wij ons niet in deze berichtgeving en wij betreuren het eenzijdige en onvolledige beeld dat door de media wordt geschetst.** Wij gebruiken deze brief dan ook tevens voor het weerleggen van een aantal hardnekkige misverstanden rondom beschermingsbewind.

Beschermingsbewindvoerders

Beschermingsbewind is een wettelijke maatregel vastgelegd in het Burgerlijk Wetboek (Artikel 431: BW 1). Kwetsbare burgers met een geestelijke of lichamelijke problematiek wordt bescherming geboden op financieel gebied. Sinds 2014 is beschermingsbewind ook mogelijk voor mensen met problematische schulden.

De bewindvoerders die bij de NBPB zijn aangesloten zijn betrokken, goed geïnformeerde, hoog opgeleide en integere professionals. Zij zetten zich voor de volle 100 procent in om hun werk goed te doen voor hun cliënten.

In samenwerking met de beroepsverenigingen, Rechtspraak en het Ministerie van Justitie en Veiligheid is vanaf 2014 sterk ingezet op het verhogen en vastleggen van de kwaliteitseisen. Alle reeds actieve en nieuwe bewindvoerders zijn getoetst op deze eisen door het Landelijk Kwaliteitsbureau van de Rechtspraak en worden jaarlijks opnieuw gecontroleerd. Daarnaast stelt de NBPB aanvullende eisen aan de leden om zo voortdurende verbetering en verhoging van de kwaliteit te ontwikkelen. Ook deze eisen worden gecontroleerd met behulp van een jaarlijkse audit. **Het is absoluut een misverstand dat iedereen zomaar op eigen initiatief professioneel bewindvoerder kan worden. De term ‘commerciële bewindvoerders’ die veelvuldig door de media wordt gebruikt geeft een vertekend beeld.**

Soms wordt door de rechter een familiebewindvoerder toegewezen. Dit is een bekende van de onderbewindgestelde, bijvoorbeeld een ouder, echtgenoot of kennis. Pas bij drie of meer bewinden wordt gesproken over een professioneel bewindvoerder en moet de bewindvoerder voldoen aan de kwaliteitseisen voor bewindvoerders die opgesteld zijn door de rechtbank.

Snelle groei onderbewindgestelden

Door maatschappelijke ontwikkelingen is het aantal personen dat onder bewind is gesteld de laatste jaren snel gegroeid. Gemeentes worstelen met de oplopende kosten aangezien de vergoeding voor bewind meestal vanuit de bijzondere bijstand wordt bekostigd. Beschermingsbewind staat los van een minnelijk of wettelijk schuldhelpverleningstraject. Bewindvoerders hebben wel een taak in de toeleiding tot een regulier schuldhelpverleningstraject bij de gemeente. Deze taak nemen zij ook op zich als er financiële stabiliteit bij de klant is.

Toegevoegde waarde beschermingsbewind

Het is belangrijk voor ogen te houden dat beschermingsbewind, ook wanneer de schulden zijn opgelost, juist een toegevoegde waarde kan zijn voor de betrokkene. Dit om niet weer in de problemen te komen en om ruimte te houden om te kunnen participeren in de maatschappij.

Meneer X strijdt al 5 jaar tegen kanker. Hij was hierdoor het overzicht over zijn betalingen verloren en ging, als compensatie voor zijn ellende, leuke dingen kopen. Zijn budget raakte uit balans en er ontstonden achterstanden in de huur en andere vaste lasten. Door de inzet van het bewind is zijn budget in balans gebracht en zijn de schulden afgelost. Toch blijft het bewind doorlopen. Mijnheer is nog steeds ziek en zou weer kunnen terugvallen in zijn oude patroon. Door het bewind heeft hij rust en zekerheid dat de betalingen goed lopen. Hierdoor kan hij zich meer richten op zijn gezondheid en meedoen in het leven.. Afgelopen jaar kon hij zelfs weer op vakantie met de Rode Kruisboot.

De essentie van beschermingsbewind is dat kwetsbare mensen worden ondersteund. Dat mens-zijn belangrijk genoeg geacht wordt om mee te mogen doen in het leven. Het is een kwestie van beschaving dat wij de keuze maken daar als maatschappij in te investeren.

Wat levert beschermingsbewind op?

Het maatschappelijk belang van beschermingsbewind is lastig te berekenen. Hoeveel wordt er bespaard als gewoon de huur betaald wordt en er geen ontruimingstrajecten worden ingezet? Hoeveel wordt er bespaard als een gezin door het bewind een stabiel budget heeft en de kinderen gewoon naar school kunnen gaan met ontbijt in hun maag en een diploma kunnen halen? Wat is de besparing als de ziektekostenpremie maandelijks betaald wordt en wanneer er geen afsluiting van energie of water nodig is?

Financiële problemen werken door in de psyche van de mensen. Hierdoor ontwikkelen deze mensen (vaak) meer medische klachten en lopen de zorgkosten voor de maatschappij op. Uit wetenschappelijk onderzoek is diverse malen gebleken dat het vermogen tot logisch nadenken bij mensen met financiële problemen significant daalt. De zelfredzaamheid, voor zover die al aanwezig was, neemt substantieel af.

De focus van de gemeentes, mede in het kader van de bezuinigingen, wordt steeds meer gelegd op zelfredzaamheid, het inzetten van vrijwilligers of ondersteuning in het eigen netwerk van de cliënt. De vraag is of mensen hier, op het dieptepunt in hun leven, daadwerkelijk mee geholpen zijn.

Inzet van vrijwilligers

Naast financiële problemen spelen bij de cliënt vaak ook psychosociale problemen een rol. Vrijwilligers zijn niet altijd voor deze gecombineerde taak opgewassen (rapport Knellende Schuldenwetgeving, juni 2018). Bij hulpverlening door vrijwilligers wordt een groot beroep gedaan op de rationele en gemotiveerde inzet van de betrokkene. Uit onderzoek is echter gebleken dat, als gevolg van financiële problemen, het doe-vermogen van betrokkenen substantieel daalt (WRR rapport, Weten is nog geen doen, april 2017). Er dient dus voorzichtig te worden omgegaan met de focus op zelfredzaamheid met ondersteuning van vrijwilligers. Om hulp vragen bij schulden is nog altijd een taboe, betrokkenen wachten te lang, bevroren of trachten binnen eigen kring een oplossing te vinden. Wanneer de betrokkene eindelijk de stap heeft gezet voor het vragen van ondersteuning, heeft hij of zij recht op bestendige en adequate professionele ondersteuning. Beschermingsbewind biedt dit in alle facetten.

Waarom een beschermingsbewindvoerder?

De inzet van de laatste jaren om de kwaliteit, kennis en professionaliteit van de bewindvoerders te verhogen, juist om het kaf van het koren te scheiden, geeft aan hoe serieus bewindvoerders hun werk aanpakken. Door deze wettelijke vastgelegde bescherming weg te halen en onder te brengen in het gemeentelijk apparaat, bij vrijwilligers of hulpmatjes, ontstaat juist het gevaar van misbruik vanwege het gebrek aan een gedegen controle.

Mevrouw X werd al enkele jaren door een vrijwilliger geholpen met haar administratie. Mevrouw is uiteindelijk onder bewind gekomen omdat de vrijwilliger geen toegang kreeg tot de post. Bij aanvang van het bewind bleek dat de cliënt al ruim drie jaar recht had op vergoeding via de bijzondere bijstand voor haar tafeltje dekje maaltijdverstrekking en daarnaast recht had op een vergoeding voor haar eigen bijdrage CAK. Ook was er al die jaren geen kwijtschelding voor de gemeentelijke belastingen en waterschapsbelasting aangevraagd. De vrijwilliger had onvoldoende mogelijkheden om van de cliënt de juiste stukken op tafel te krijgen.

Een bewindvoerder heeft, door middel van de beschikking, meer mogelijkheden tot het vergaren van de juiste informatie. Vrijwilligers zijn niet controleerbaar, noch kunnen zij aansprakelijk gesteld worden wanneer zij steken laten vallen. Dit in tegenstelling tot de professionele bewindvoerders die gecontroleerd worden door de Kantonrechter en verplicht zijn een beroepsaansprakelijkheidsverzekering te hebben. **Juist vanwege het feit dat bewindvoerders de zorg en afwikkeling van de administratie volledig wegnemen en toewerken naar een stabiel budget, krijgt de betrokkene de rust en de kracht om zichzelf weer te herpakken en op termijn (indien mogelijk) weer stapje voor stapje naar zelfstandigheid te groeien.**

Adviesrecht

Op dit moment is een wetsvoorstel in voorbereiding waarbij gemeentes adviesrecht krijgen voor bewindvoering bij problematische schulden.

Wij zijn van mening dat de hulpvrager de noodzakelijke hulp en ondersteuning kan krijgen wanneer er een goede samenwerking tussen gemeenten en bewindvoerders is, de schuldhulpverlening adequaat is opgezet en er gezamenlijk projecten worden opgezet voor de bevordering van uitstroom (waar mogelijk) en vroegsignalering.

Ons verzoek

Wij verzoeken u onze reactie als ingezonden stuk in te brengen in de raadsvergadering. Graag vernemen wij van uw gemeente het standpunt inzake bewindvoering en een toelichting op uw gemeentelijk beleid hieromtrent.

Daarnaast horen wij graag van u of uw gemeente openstaat voor een betere en/of intensievere samenwerking met bewindvoerders. Wij stellen het zeer op prijs als u ons de naam en contactgegevens van uw contactpersoon omtrent bewindvoering door kunt geven, zodat wij deze contactpersoon kunnen bereiken indien noodzakelijk. Wij kunnen er ook voor zorgen dat de in uw gemeente actieve bewindvoerders contact opnemen met deze contactpersoon.

Wij zijn te allen tijden bereid uw vragen te beantwoorden. U kunt uw vragen mailen naar Daarnaast zijn wij telefonisch bereikbaar op. Het secretariaat brengt u indien nodig in contact met één van onze bestuursleden.

Heel graag zien wij uw reactie tegemoet.